

A photograph of a forest floor with several large, moss-covered tree trunks and branches. The ground is covered in dry leaves and twigs. The background shows more trees and a hint of blue sky.

Spechten van het oude woud

Over spechten in het algemeen en
Middelste Bonte Specht
in het bijzonder

Ruud van Dongen

Familie der Piciformes (spechtachtigen)

Capitonidae (Baardvogels)

Ramphastidae (Toekans)

Indicatoridae (Honinggidsen)

Picidae (Spechten)

Spechten

circa 220 soorten wereldwijd

Grootste:

Ivoorsnavelspecht, Keizerspecht (RIP?)

Zwarte Specht, Poederspecht (45-55 cm)

Kleinste:

Piculets of Dwergspechten (7.5 à 11 cm)

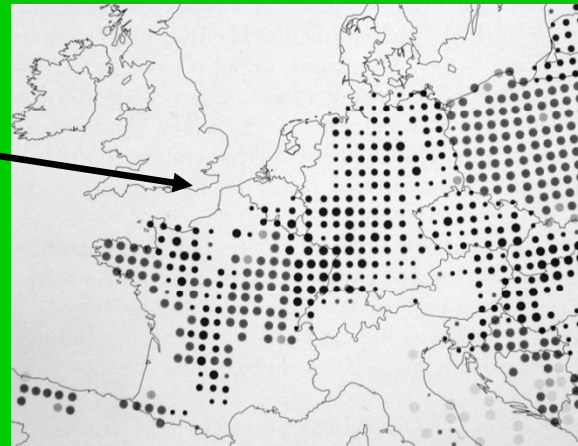
vergelijk Goudhaan 9 cm!!

Europa

10 à 11 soorten, waarvan in Nederland 7 (tot nu toe!!)

- Draaihal (Nederlandse populatie 0 tot weinig)
- Grijskopspecht
- Groene Specht
- Zwarte Specht
- Grote Bonte Specht
- Middelste Bonte Specht
- Kleine Bonte Specht

Buiten Nederland

- Iberische Groene Specht (Levaillants in NW Afrika)
- Syrische Bonte Specht
- Witrugspecht
- Drieteenspecht

(Geelbuiksapspecht)

(Gouden Grondspecht)

Bouw

Gespecialiseerde
morfologische kenmerken

- Poten
- Staartveren
- Schedel/snavel
- Speciale speekselklieren
- Tong

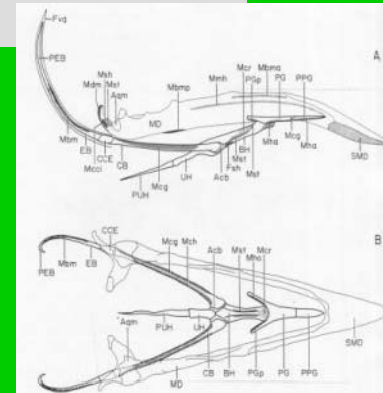

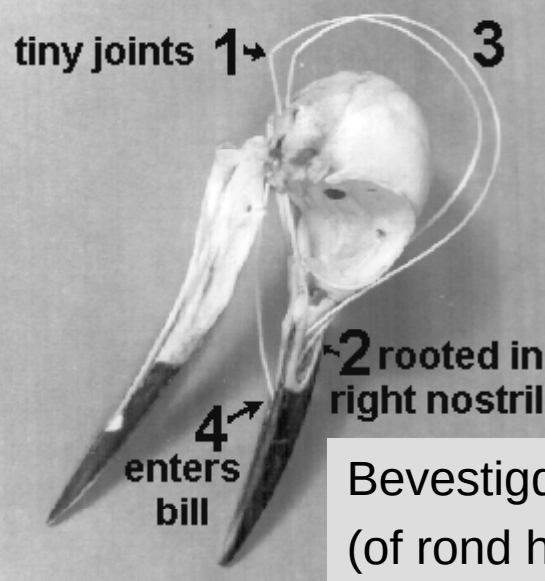
Sterk verlengd hyoid (botstructuur)
omgeven door spieren

Soms bijna vanaf de punt gesplitst

De Tong

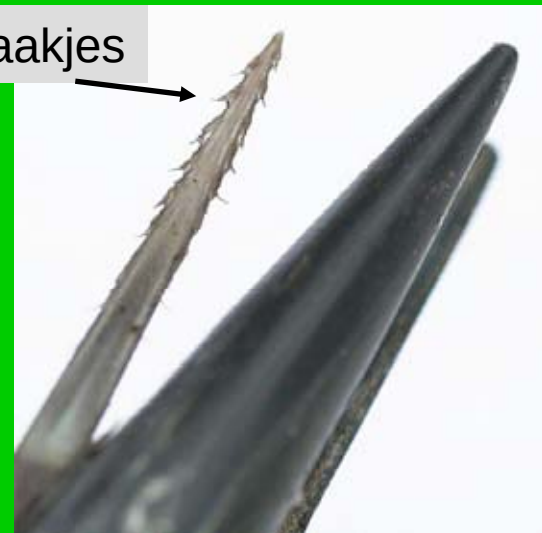

Onder en achter de schedel langs

Bevestigd in het rechterneusgat
(of rond het rechteroog)

Voorzien van weerhaakjes

Habitat

BOS
(Nou ja,
bijna altijd)

Voedsel

- Insekten
- Zaden en noten
- Fruit
- Boomsap

De in Nederland broedende soorten

- Draaihals
- Groene Specht
- Zwarte Specht
- Grote Bonte Specht
- Middelste Bonte Specht
- Kleine Bonte Specht

Draaihal

Kleine Bonte Specht

Groene Specht

Valkuil 1: Grote Bonte Specht

Grote Bonte Specht

Middelste Bonte Specht

Valkuil 1

Grote Bonte Specht

juvenilele Grote Bonte Specht

Middelste Bonte Specht

Valkuil 1

Valkuil 2
Kleine Bonte Specht

Kleine Bonte Specht

Middelste Bonte Specht

Kleine Bonte Specht

Middelste Bonte Specht

Kleine Bonte Specht

Middelste Bonte Specht

diverse geluiden

Territoriumroep

Territoriumroep

Div. territoriumroep

Div. territoriumroep

Gewone roep !!!!!

Contactroep

Geslachtskenmerken

Middelste Bonte Specht man

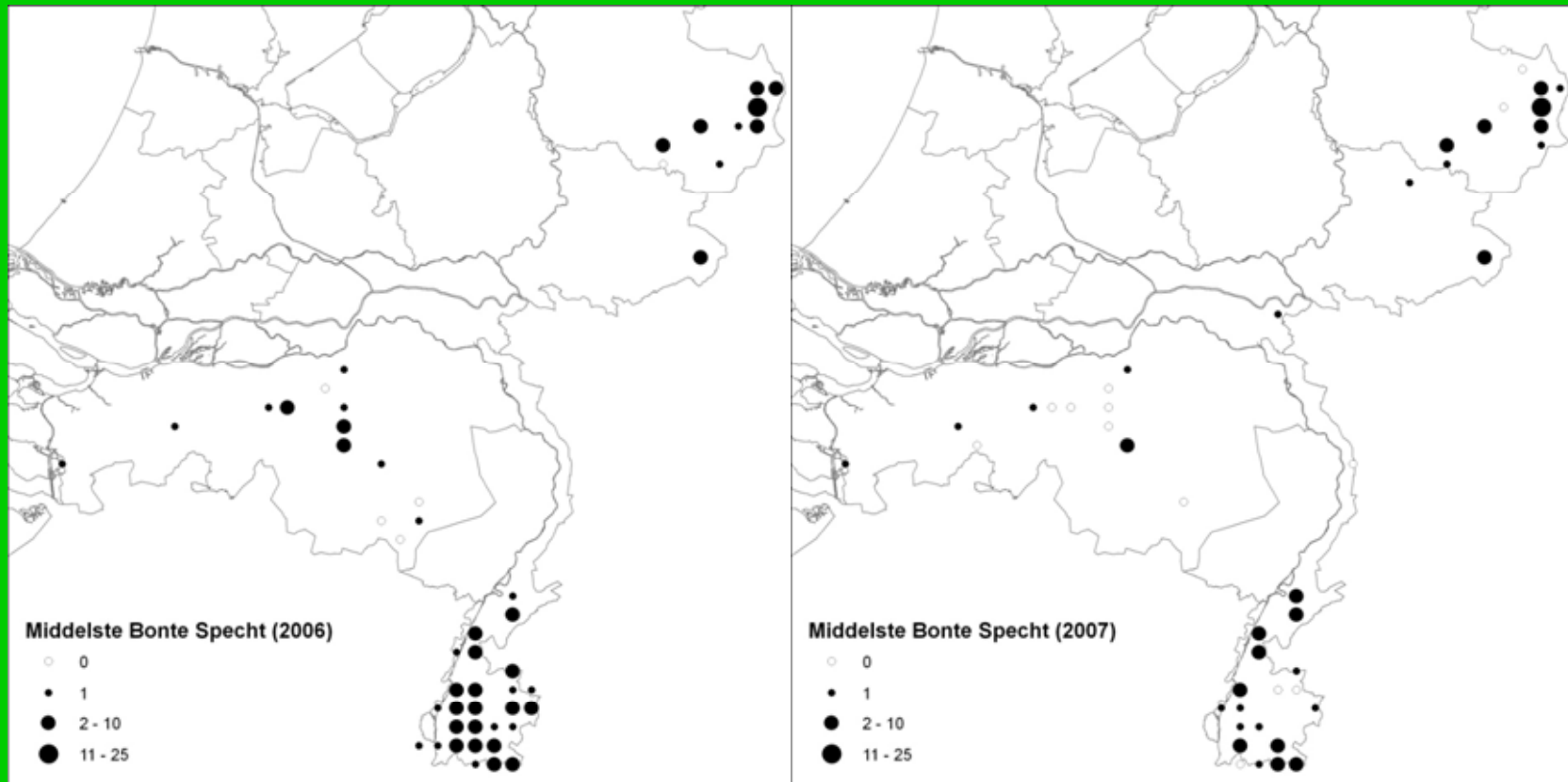
Middelste Bonte Specht vrouw

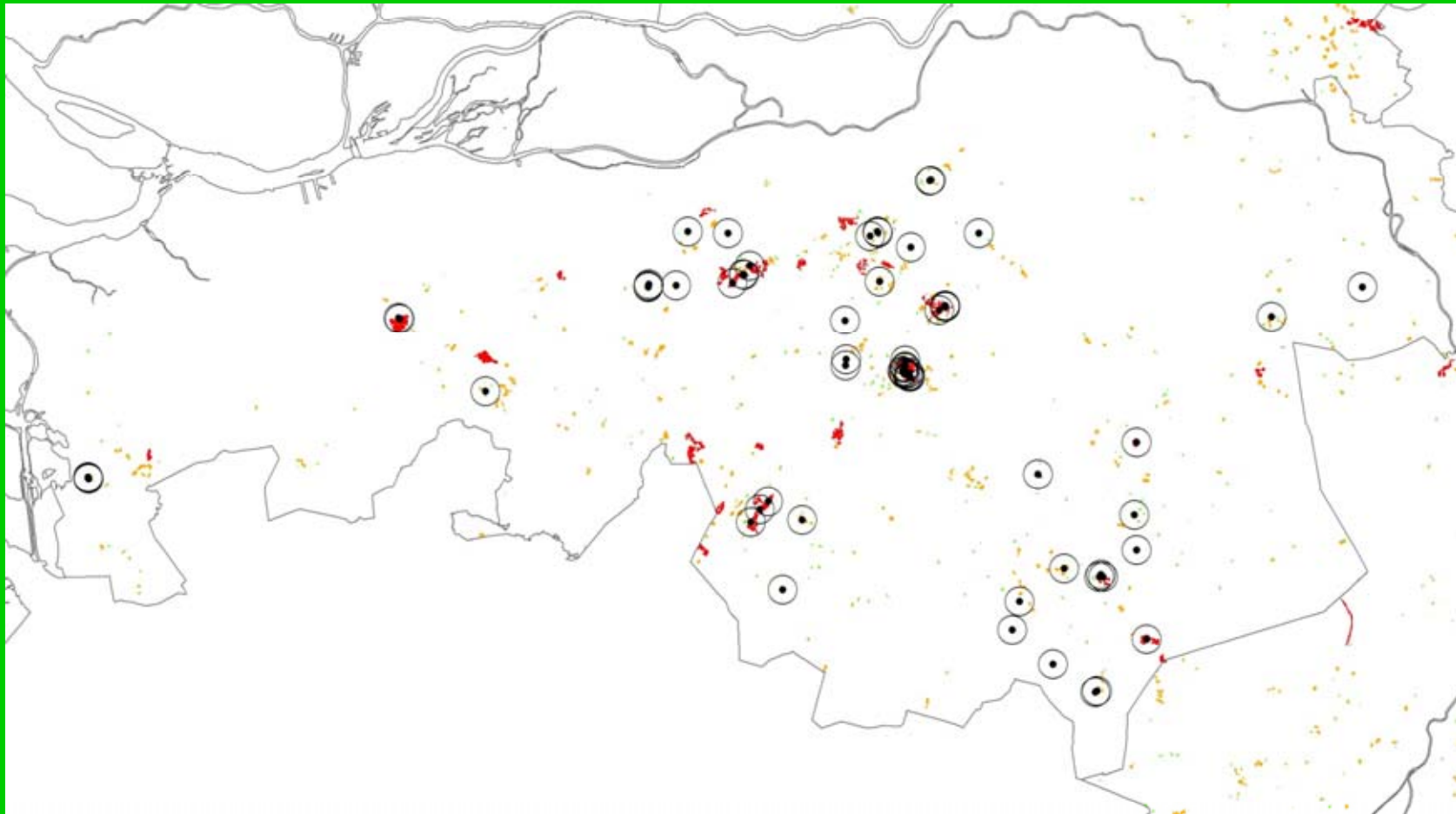

Verspreiding in Nederland

Verspreiding in Noord-Brabant

Inventarisatietechniek

- Periode half februari tot half april. En een opleving als er (eventuele) jongen zijn (eind mei tot half juni).
- Van net na zonsop tot drie uur daarna. Bij voorkeur bij droog weer, liefst zelfs met weinig wind en een zonnetje.
- Minimaal twee waarnemingen nodig (SOVON-regels), waarvan minimaal één tussen 1 maart en 20 juni.

Inventarisatietechniek

AFSPELEN VAN GELUIDEN BIJ DE INVENTARISATIE

- Als je genoeg tijd hebt kun je het zonder geluid af.
- Breng meerdere bezoeken op zeer laag tempo, luister regelmatig goed en zoek zo mogelijk iedere bonte specht op.
- Als je maar enkele malen een geschikt bos kunt bezoeken, kom je er bijna niet onderuit om geluiden af te spelen om de vogels tot een reactie te verlokken.
- De reactie van de verschillende individuen is zeer wisselend.
- Doorkruis het bos te voet. Speel op de meest geschikte locaties het geluid af.

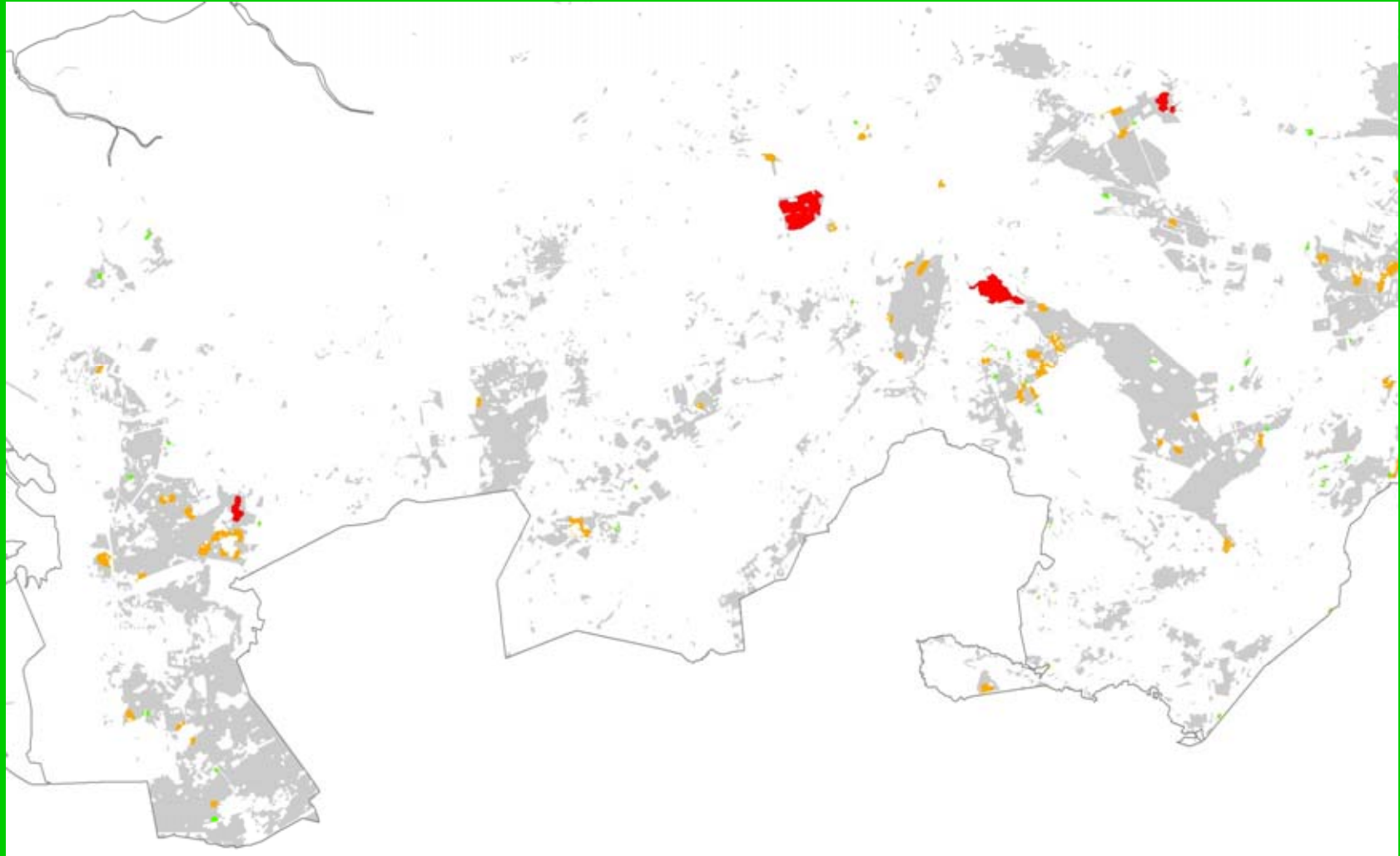
Inventarisatietechniek

VERVOLGWAARNEMINGEN

- Als je eenmaal een Middelste Bonte Specht hebt vastgesteld, ga dan later in het seizoen nog enkele malen terug om een vervolgwaarneming te scoren.

Oproep 2009

Telformulier Middelste Bonte Specht

Waarnemer:

waarnemerscode:

Medewaarnemer(s)

Adres & email:

Datum:

Tijd van:

Tijd tot:

Telgebied nummer(s):

Naam bosgebied:

(teken een afwijkende grens zelf in op de kaart)

Kenmerken bos (maak zelf een beschrijving, inclusief kruidlaag, etc):

Hoofdboomsoorten + aandeel (%) per soort :

Leeftijd (indien bekend):

Gemiddelde stamomvang (diameter borsthoogte) in cm:

Aandeel bomen dikker dan 40cm op borsthoogte in cm:

Mengboomsoorten + aandeel (%) per soort:

Aandeel bomen dikker dan 40cm op borsthoogte in cm:

Waarnemingen (per waarneming, teken in op de kaart):

Amersfoortcoördinaten   Broedcode   Gebruikte boomsoort (en)
(1)

(2)

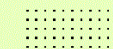
(3)

(4)

Nesten: (beschrijf elk geval afzonderlijk):

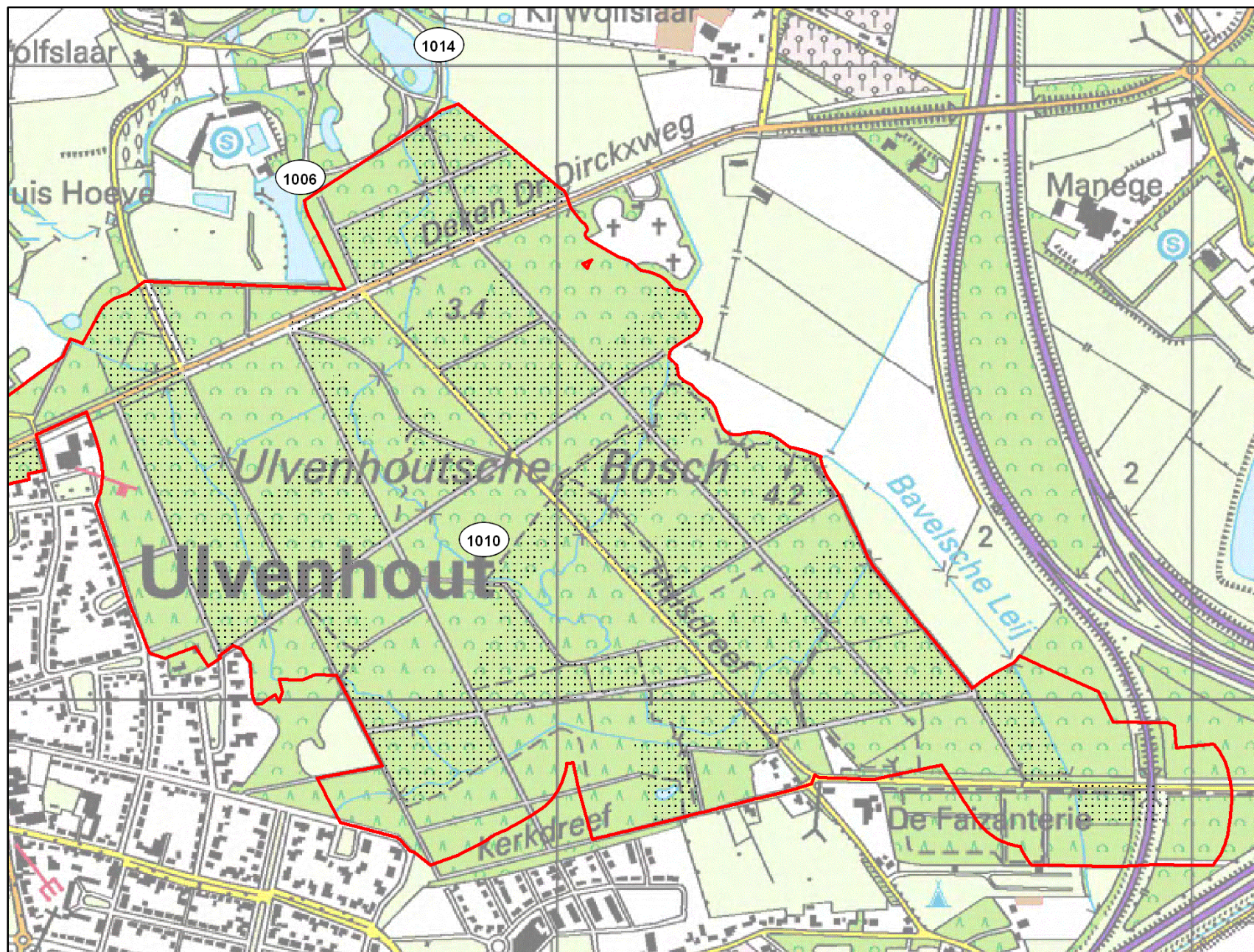
boomsoort, expositie, hoogte van de boom, hoogte van het nest:

teken svp ook waarnemingen in van Kleine Bonte Specht, Zwarte Specht, Glanskop, Matkop (!), Taigaboomkruiper en Appelvink

mibo-bos

De volgende mensen hebben bijdragen geleverd
aan deze presentatie

- Henk Sierdsema
- Jankees Schwiebbe (Birdphoto.nl)
- Peter Boesman (Birdsounds.nl)
- Jan Joost Bakhuizen
- Stichting Saxifraga